

Ålands socialdemokrater

Vår linje är trygg och hållbar

Vi stärker välfärden

I det goda samhället tar vi hand om varann. Vi vill ha skattefinansierad god välfärd – och tror att vård, skola och omsorg drivs bäst i en välskött offentlig sektor. Det betyder effektiv hälso- och sjukvård för alla, en skola och barnomsorg som ger en jämlik start i livet för alla barn och ungdomar, och omsorger som ges med kunskap, värme och värdighet.

Våra löften till dig är:

En i **lag stadgad miniminivå** för personal i äldreomsorgen. Ingen ska spara bort de äldres rätt till ett personligt liv. Äldreomsorgen ska finnas nära de äldre när det är viktigt och vara högt specialiserad när det behövs.

Ett **pedagogiskt resurscenter** för barn med särskilda behov.

Allmän tandvård. Vi ger inte upp kampen. Vi vill att tandvården ska vara tillgänglig för alla till rimliga priser, och avgiftsfri för dem med låga inkomster.

Hemvårdsstödet i nuvarande form utvärderas. Vi vill satsa pengarna på att förstärka en **avgiftsfri** barnomsorg, och vi vill återinföra barns subjektiva rätt till barnomsorg. **Lönerna inom kommunal barn- och övrig omsorg måste höjas**, för att motsvara det stora ansvaret och den kompetens ny lagstiftning om grundskola, socialvård och äldreomsorg förutsätter.

Alla barn ska ha tillgång till fritidsaktiviteter och möjlighet att ta sig till dem.

Att gå i gymnasiet kostar för mycket. Vi vill ha en gymnasieutbildning utan vare sig synliga eller dolda avgifter. Alla elever ska ha samma möjligheter. Vi vill utreda om gymnasieutbildningen kunde göras obligatorisk genom att införa **läroplikt till 17 år**, samt skapa ett jämlikt stöd för dem som måste ha dubbel bosättning under studietiden.

Åland ska ha en **modern funktionsvariationslag** och en **ny diskrimineringslag** som garanterar likabehandling av alla ålänningar. Människor med funktionsvariationer, vare sig de är synliga eller osynliga, fysiska eller psykiska ska ha rätt till ett **individanpassat stöd i vardagen** och ett samhälle som är **tillgängligt för alla**.

Vi vill ha **tillräckliga resurser** för samhällets **grundtrygghet** och ett bättre **samarbete** mellan olika myndigheter och aktörer som **polis, tull** och **socialvård** samt **gränsbevakning**.

Vi håller linjen

Rättvisa. Solidaritet. Jämlikhet. Det är grunden för vår politik. Våra kärnvärden är demokrati, mångfald, rättssäkerhet och yttrandefrihet genom fria, tillgängliga och oberoende medier. Vi stöder public service på Åland.

Våra löften till dig är:

Jämställda löner ska införas inom offentlig sektor senast 2022. Vi ska i samarbete med de fackliga organisationerna verka för jämställda löner i övriga branscher.

Självstyrelsen ska utvecklas genom ett **uthålligt och respektfullt samarbete** med riket. Vi vill bygga vidare med personliga kontakter och starka nätverk.

Vår egen åländska lagstiftning sätts i skick; **Revidera näringsrätts- och jordförvärvslagstiftningen** så att den är rättssäker, lika för alla och ger utvecklingsmöjligheter, samtidigt som den bevarar det **svenska språket**.

Alla behövs. Vi vill satsa mer på **integration genom kultur, idrott** och **folkbildning**.

De unga är fullvärdiga människor och resurser idag, inte bara i framtiden. Vi vill jobba med ett **aktivt och främjande ungdomsarbete**.

Sexuella minoriteter ska känna sig trygga i det åländska samhället. Vi vill satsa på **bättre kunskap** inom skolan, i vården och i arbetslivet om **HBQIA-frågor**.

I den nya offentlighetslagen måste **insyn i offentligt ägda bolag** garanteras.

Vi bygger ett starkare Åland

Samhället utvecklas bäst som en helhet. Ålands socialdemokrater är långsiktiga byggare av ett hållbart, bärkraftigt samhälle.

Våra löften till dig är:

Kommunreformen och **Kommunernas socialtjänst** förverkligas. **Fyra kommuner** och **ett KST** ska ge enheter med verklig handlingskraft, bättre rättssäkerhet och styrka att utveckla, inte bara upprätthålla. Nästa landskapsregering och kommunerna måste se till att reformerna framgångsrikt kommer i mål.

Ett hållbart arbetsliv kräver en **förstärkning av arbetarskyddet** på Åland.

Vi vill skapa ett **Ålands kulturinstitut** som inkluderar musikinstitutets verksamhet och planerna på att starta en teaterskola.

Vi vill satsa på skolbiblioteken och den fria bildningen. **Trygga skolbiblioteken** och **Medborgarinstitutet** och deras **finansiering** genom **lag**.

Den åländska ekonomin är stark och livskraftig. Vi vill att samhällets stödinsatser riktas mot **hållbara framtidsbranscher, innovation** och **forskning**. Den bästa näringslivsatsningen är att jobba för **ökad inflyttning** och en bättre och mer **övergripande samhällsplanering**. Företag och affärer ska göras **miljönsamt** och pengar tjänas på ett sätt som sätter stopp för klimatkrisen. Vi arbetar aktivt för **nya smarta energisystem** som gör Åland till en föregångare. Tjänsterna till **småföretagare** ska förbättras. Ålands ekonomiska motor är Mariehamn med omnejd. Regioner och skärgård ska också vara livskraftiga. En **stark arbetsmarknad** och **full sysselsättning** i hela det åländska samhället är ett fortsatt viktigt mål.

Vi vill stöda den enskilda **medborgarens rättigheter**, möjligheter och delaktighet genom att inrätta ett för kommunerna och landskapet gemensamt **medborgarinformationskontor**.

Skärgården med sina geografiska utmaningar behöver vårt särskilda stöd.

Vi vill att åtgärder och beslut **konsekvensbedöms** utifrån hur de **påverkar dem som bor i skärgården** och att en plats reserveras för skärgården i **ÅHS styrelse**. Landskapsandelssystemet bör utformas så att den befintliga **basservicen** på skärgårdsöarna kan **tryggas**.

Vi tar kampen för miljö och klimat

Hållbarhet är helhet. En bra klimatpolitik förutsätter en rättvis fördelning, starka aktörer och kommuner, konsumentskydd, skärpt miljölagstiftning, medvetna vanor och stark folkbildning. Miljön kräver omställning nu, och vi vill gå i spetsen för den omställningen. Vi vill ta stora kliv framåt och är beredda att både jobba hårt och ta kostnaderna. Varje steg Åland tar ska gå i rätt riktning. Genom Bärkraftsarbetet involveras hela Åland och alla ålänningar.

Våra löften till dig är:

Vi ska **investera** i grön omställning. Det sparar pengar på sikt, liksom människor och miljö. Vi vill förverkliga en **Omställningsfond** som kan stöda övergången till ett fossilfritt samhälle, samt forskning, utbildning och investeringar. För att fatta hållbara beslut krävs mycket mera kunskap hos nyckelaktörer och **befolkningen**.

Vi vill mäta utveckling i mer än pengar och **komplettera BNP** med andra mer relevanta indikatorer för hälsa och välbefinnande.

Vi vill satsa på en snabbare övergång till förnyelsebara energiformer och innovationer som sparar energi. Inga fler investeringar i den fossila ekonomin.

Inför bredare **skyddszoner kring våra vattentäkter** och ge tillräckliga resurser för **effektiv kontroll**. Alla måste garanteras rent dricksvatten.

Vi vill bygga ut en **avgiftsfri fossilfri kollektivtrafik** som ett verkligt alternativ. Den utgår från Åland som en helhet, den är nytänkande och flexibel och tillgänglig för alla. Vi vill fortsätta utbyggnaden av **cykelvägar** över hela landskapet.

Vi vill **förnya skärgårdstrafiken** genom att köpa nya färjor som drivs med el, vätgas eller hybrid. Vi vill att linfärjorna övergår till fossilfri drift så snabbt som möjligt.

Vi vill anta en **ny vattenlag** med effektiva verktyg att skydda våra vatten. **Ingen verksamhet ska försämra** vattenkvaliteten. Det som behövs är åtgärder som förbättrar vattenkvaliteten, och det gäller såväl fiskodlingar som jordbruk, avlopp och transporter.

Vi vill satsa på mer och **bättre cykelvägar** och en **premie för elcyklar** som uppmuntrar till att lämna bilen hemma.

Åland behöver en **modern djurskyddslag**. I ett hållbart samhälle får varken djur eller människor illa.